

Національний університет
«Острозька академія»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

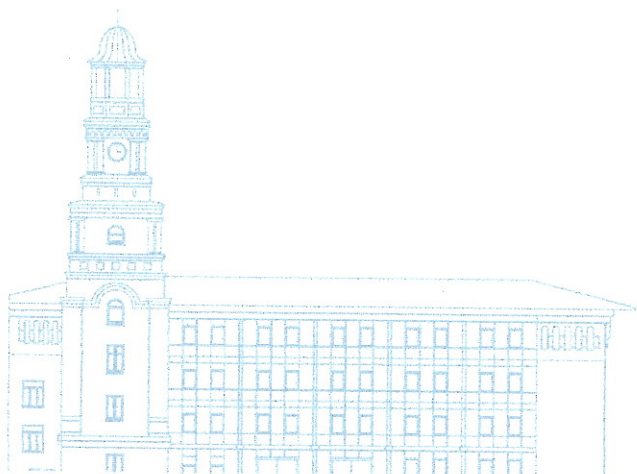
І. Д. Пасічник

«29» березня 2022 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 032 «Історія та археологія»,
освітньо-професійної програми «Історія та археологія»

Острог – 2022

Програма фахового вступного випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 032 «Історія та археологія» освітньо-професійної програми «Історія та археологія»/ Укладач: Віталій ЯРЕМЧУК. Острог: НаУОА, 2022.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри історії ім. проф. М.П. Ковальського (Протокол № 10 від 18 березня 2022 року)

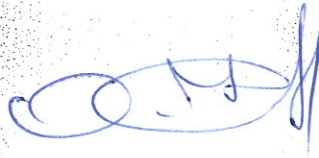
Завідувач кафедри історії
ім. проф. М.П. Ковальського

Микола БЛИЗНЯК

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 6 від 29 березня 2022 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Ольга КРИВИЦЬКА

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета фахового вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 032 «Історія та археологія», освітньо-професійної програми «Історія та археологія» на основі освітнього ступеня бакалавра/магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста здобутого за цією або іншою спеціальністю.

Результати фахового вступного випробування використовуватимуться під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія» https://www.oa.edu.ua/ua/abiturijentovi/receiving_commission/polozhenya_pro_pruymalny_komisiyu

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle. В програмі вступного випробування два блоки проблем. Перший блок охоплює найважливіші питання історії України від кін. Х ст. до наших днів. Другий блок стосується ключових аспектів світової історії. В основу цих двох частин покладено програми обов'язкових дисциплін з української та світової історії – «Історія України», «Історія стародавнього світу», «Історія країн Західної Європи та Північної Америки», «Історія Східно-Центральної Європи».

III. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати базову або повну вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноісторичних та конкретно-історичних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

В розрізі зазначених вище дисциплін абітурієнт повинен:

«Історія України»:

знати:

- періодизацію історії України;
- особливості ходу історичного процесу на українських землях;
- основні чинники, що впливали на українську історію;
- біографічні дані провідних діячів української історії;
- роль у власній історії видатних представників українського та інших народів;
- особливості взаємодії особи та суспільства на різних етапах української історії;
- особливості наукового осмислення ключових проблем історії України.

вміти:

- аналізувати процеси становлення та розвитку української держави, формування українського народу та його взаємини з сусідами.
- Застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання, орієнтуватися в теоретично-практичних засадах сучасного бачення історії України;
- аналізувати та застосовувати на практиці історіографічний доробок та окремі історичні джерела;
- організовувати евристичну та дослідницьку роботу;
- факультативно вести самостійні дослідження проблем історії України на основі археографічних матеріалів.

«Історія стародавнього світу»:

знати:

- теоретичні основи стадіального та цивілізаційного підходів в історії держав стародавнього світу, історію їх дослідження, термінологічний апарат курсу та програмний фактичний матеріал в його послідовності.

вміти:

- використовувати знання, отримані під час вивчення курсу, для аналізу виникнення перших цивілізацій та світових імперій, застосовувати отримані знання при аналізі політичних, економічних та соціальних процесів сьогодення, самостійно поповнювати свої знання новими надбаннями історії та археології стародавнього сходу.

«Історія країн Західної Європи та Північної Америки»:

знати:

- роль і місце історії середніх віків, раннього нового часу, сучасної історії Західної Європи та Північної Америки в контексті світової історії;
- особливості, що відрізняють середньовічну цивілізацію від античної та цивілізаційного часу, специфіку середніх віків на Заході та Сході Європи;
- загальні проблеми та основні підходи до їх розв'язання, що стосуються основної нової та сучасної історії Західної Європи та Північної Америки.

вміти:

- застосовувати методологію і методи історичних досліджень в галузі досліджень історії середніх віків, нового і новітнього часу;
- актуалізувати власні знання на основі вивчення джерел з історії країн Західної Європи та Північної Америки і використовувати мультимедійні засоби навчання;
- окреслювати характерні риси розвитку середньовічної, новочасної та сучасної цивілізації.

«Історія Східно-Центральної Європи»:

знати:

- сучасну науково-теоретичну базу проблематики утворення та розвитку держав регіону;
- витоки, етапи, загальні тенденції та особливості процесу державотворення народів регіону;
- специфіку організації, модель та функціонування центральної влади в політичних системах регіону;
- особливості соціально-економічного розвитку, культурних процесів, формування ментальності народів регіону;
- роль як окремих особистостей, так і подій, явищ, процесів суспільного життя;
- найголовніші події в історії народів регіону зазначеного періоду.

вміти:

- поповнити свої знання найновішими історіографічними й здобутками щодо вказаної проблеми;
- пояснювати специфіку та особливості державотворчих процесів в історії народів регіону;
- володіти основним фактологічним матеріалом з історії країн регіону;
- визначити цивілізаційні характеристики політичних, соціально-економічних, ідеологічних, культурних процесів в регіоні.

IV. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЯКИЙ ВІНОСИТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ БЛОК 1 «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

1. Передумови і причини усталення державних (протодержавних) утворень у східних слов'ян.
2. Київська Русь на початках існування (кін. IX – 70-і рр. X ст.).
3. Реформи Володимира Великого.
4. Соціальна структура населення Русі.
5. Причини та прояви політичної роздробленості Русі.
6. Землі-князівства Південної Русі епохи роздробленості.
7. Галицько-Волинське князівство в кінці XII – на початку XIII ст.
8. Політична діяльність Данила Галицького.
9. Захоплення Галичини Польщею та входження українських земель до складу Великого князівства Литовського.
10. Князівства Свидригайла та Олельковичів.
11. Литовсько-московські стосунки та Україна.
12. Закарпаття доби середньовіччя.
13. Буковина доби середньовіччя.
14. Галичина у складі Польщі (XIV – середина XVI ст.).
15. Кримський ханат в історії України.
16. Люблінська унія в історії України.
17. Соціальна структура українського суспільства в XVI – першій половині XVII ст.
18. Організація козацтва в XVI – першій половині XVII ст.
19. Козацькі повстання кінця XVI ст.
20. Козацтво і експансія Османської імперії й Кримського ханату.
21. Діяльність Петра Сагайдачного.
22. Козацькі повстання 20 – 30-х рр. XVII ст.
23. Міжрелігійні стосунки в Україні у другій половині XVI ст. – першій половині XVII ст.
24. Українська революція середини XVII ст. (причини, передумови, періодизація, хід).
25. Усталення держави за гетьманування Б. Хмельницького.
26. Доба Руїни в історії Гетьманщини.
27. Гетьманщина за гетьманування І. Мазепи.
28. Інкорпорація Гетьманщини до складу Російської імперії.
29. Зародження українського національного руху в першій половині XIX ст.
30. Зміст та значення реформ 60-70-х рр. XIX ст. в підросійській Україні.
31. Український національний рух в другій половині XIX – на початку XX ст.
32. Початок Української революції (березень 1917 – квітень 1918 рр.).
33. Українська Держава П. Скоропадського.
34. Зовнішня та внутрішня політика ЗУНР.
35. Здобутки та невдачі УНР доби Директорії.
36. Більшовицька агресія в Україні в 1917 – 1921 рр.
37. Українізація: сутність, досягнення, невдачі.
38. Індустріалізація України: причини, методи, наслідки.
39. Колективізація сільського господарства в Україні.
40. Сталінський терор в Україні.
41. Голодомор 1932-1933 рр.
42. Економічний розвиток та політичне становище західноукраїнських земель в 20-30-і рр. XX ст.
43. Німецько-радянська війна в Україні.
44. Національний антинацистський опір в Україні. ОУН і УПА.

45. Радянський партизанський рух.
46. Влада, суспільство, господарське життя в Україні в другій пол. 1940- перш. пол. 1950х рр.
47. Десталінізація в Україні.
48. Економіка і суспільство радянської України 1960-х – 1980-х рр.
49. Антирадянська опозиція в Україні в другій половині 60-80-х рр. XX ст.
50. Незалежна Україна: проблеми усталення громадянського суспільства, нації, держави.
51. Зовнішня політика незалежної України. Російська агресія проти України.

БЛОК 2 «ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ»

1. Головні етапи антропогенезу.
2. Стародавній Єгипет в період Нового Царства.
3. Афі́нський поліс в VIII – V ст. до н. е.
4. Східний похід А. Македонського. Сутність еллінізму.
5. Римська республіка III – I ст. до н. е.: устрій та реформи.
6. Велике переселення народів і утворення варварських королівств.
7. Етапи історії Арабського халіфату.
8. Структура західноєвропейського середньовічного соціуму.
9. Гуситський рух і гуситські війни.
10. Османська імперія в добу могутності (XIV – XVI ст.).
11. Великі географічні відкриття.
12. Реформація і Контрреформація.
13. Московська держава часів Івана IV Грозного.
14. Англійська революція сер. XVII ст.
15. Революційні перетворення у Франції 1789 – 1794 рр.
16. Реформи в Речі Посполитій в 2 пол. XVIII ст.
17. Утворення незалежних держав в Латинській Америці (перша третина XIX ст.).
18. Громадянська війна і Реконструкція в США.
19. Об'єднання Німеччини та Італії: спільне та відмінне.
20. Причини та характер Першої світової війни.
21. Недемократичні режими в країнах Західної та Східно-Центральної Європи у міжвоєнний час.
22. Причини, характер, періодизація і наслідки Другої світової війни.
23. Сутність та етапи холодної війни.
24. Розпад «світової системи соціалізму».
25. Криза і розпад СРСР.
26. Проблеми і тенденції світової політики на сучасному етапі.

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баран В.К. Україна в умовах системної кризи (1946 – 1980-і рр.). Київ: Альтернативи, 1999. Серія: Україна крізь віки. Т. 13. 304 с. URL: <http://histans.com/LiberUA/966-7217-24-8/966-7217-24-8.pdf>
2. Газін В. Новітня історія країн Європи та Америки 1945-1994. Київ. Подільськ, 1994.
3. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. Київ, 1994.
4. Грицак Я. Нарис з історії України: формування української модерної нації URL: <http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
5. Гроссман Ю., Лісовий І. Історія Стародавнього світу: практикум. Львів, 1985.
6. Грушевський М.С. Історія України-Руси. Київ, 1991 - 1998. Т.1-10
7. Гуржій І.О. Гетьманська Україна. Київ: Альтернативи, 1999. Т. 8 (Серія: Україна крізь віки). – 304 с. URL: <http://histans.com/LiberUA/966-7217-14-0/966-7217-14-0.pdf>
8. Дюрозель Ж. Історія дипломатії від 1919 до наших днів. Київ, 1995.
9. Економічна історія України. Історико-економічне дослідження у двох томах /Гол. ред.

- ради В.М. Литвин. Київ: Ніка-центр, 2011. –Т.1. URL: <http://histans.com/LiberUA/978-966-521-573-8/978-966-521-573-8.pdf>
10. Залізняк Л. Нариси стародавньої історії України. Київ, 1994.
 11. Ісаєвич Я. Д. Галицько-Волинська держава. Львів, 1999.
 12. Історія українського селянства: Нариси в 2-х томах / В. А. Смолій та ін. – Київ: Наук. Думка, 2006. Т. 1 - 632 с. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&kat=5&id=2030>
 13. Історія української культури XIII – XVIII ст.: у 5 тт. Київ, 2001. Т. 2. URL: <http://litopys.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
 14. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-1980-х років. 2-ге вид., випр. і доповн. Київ: Кліо, 2019. 248 с.
 15. Киссинджер Г. Дипломатія. Пер. с англ. Москва, 1997.
 16. Коваль М. В. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939 – 1945 рр.) Київ: Альтернативи, 1999. 336 с. URL: <http://histans.com/LiberUA/966-7217-51-5/966-7217-51-5.pdf>
 17. Конквест Р. Жнива скорботи. Радянська колективізація і голодомор. Київ, 1993.
 18. Копиленко О.Л. «Сто днів» Центральної Ради. Київ: Україна, 1992. 204 с.
 19. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. 1938 – 1945. Київ; Париж; Нью-Йорк; Торонто, 1992.
 20. Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. Київ: Альтернативи, 1998. Серія: Україна крізь віки. Т.5. 336 с.
 21. Кралюк П. Роман Мстиславич, князь Волинський і Галицький. Історико-біографічний нарис. Луцьк, 1999.
 22. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. Курс лекцій. Київ, 1996.
 23. Крип'якевич І.П. Богдан Хмельницький. Львів, 1990.
 24. Кульчицький С.В. Україна між двома війнами (1921 – 1939 рр.). Київ: Альтернативи, 1999. Серія: Україна крізь віки. Т.11. 336 с.
 25. Леп'явко С. Козацькі війни кінця XVI ст. в Україні. Чернігів, 1996.
 26. Литвин М. Р. Історія ЗУНР. Львів, 1995. 368 с.
 27. Магда Є. Гібридна війна: вижити і перемогти. Харків, 2015. 304 с.
 28. Майборода О. Новітня історія /після Другої світової війни/. Київ, 1995.
 29. Макарчук С. А. Українська Республіка галичан. Нариси про ЗУНР. Львів, 1997. 192 с.
 30. Мезько-Оглоблин О. Переяславський договір 1654. Ред. Л. Винар. Нью-Йорк; Острог; Київ; Торонто, 2003. 151 с.
 31. Мицько І.З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. Київ, 1990.
 32. Муковський І.Т. Звитяга і жертвовність. Українці на фронтах Другої світової війни. За ред. В. Д. Конашевича. Київ: Книга пам'яті України, 1997. 568 с.
 33. Нариси історії української революції 1917 – 1921 років. У двох книгах / Редкол.: В.А. Смолій (голова), Г.В. Боряк, В.Ф. Верстюк та ін. Київ: Наук. думка, 2011. Кн. 1. 390 с. URL: <http://histans.com/LiberUA/978-966-00-1145-8/978-966-00-1145-8.pdf>
 34. Нариси історії української революції 1917 – 1921 років. У двох книгах / Редкол.: В.А. Смолій(голова), Г.В. Боряк, В.Ф. Верстюк та ін. Київ: Наук. думка, 2012. Кн. 2. 464 с. URL: <http://histans.com/LiberUA/978-966-00-0000-0/978-966-00-0000-0.pdf>
 35. Овсій І. Зовнішня політика України. Від давніх часів до 1944 року. Київ, 1999.
 36. Переяславська рада 1654 року (Історіографія та дослідження). Київ: Смолоскип, 2003. 890 с.
 37. Пивовар С. і ін. Всесвітня історія. Київ, 1995.
 38. Рубльов О.С. Українські визвольні змагання 1917 – 1921 рр. Київ: Альтернативи, 1999. Серія: Україна крізь віки. Т. 10. 320 с.
 39. Русина О. Україна під татарами та Литвою. Київ: Альтернативи, 1998. Т. 6. 320 с.
 40. Русначенко А. М. Національно-визвольний рух в Україні: середина 1950-х – початок 1990-х років. Київ: ім. Олени Теліги, 1998. 720с.

41. Сарбей В.Г. Національне відродження України. Київ: Альтернативи, 1999. 336 с. Серія: Україна крізь віки. Т.9. URL: <http://www.history.org.ua/?litera&kat=7&id=5626>
42. Сас П.М. Політична культура українського суспільства кінця XVI – першополовина XVII ст. Київ, 1998.
43. Смолій В. Національна революція XVII ст. (1648 – 1676 pp.). Київ: Києво-Могилянська академія, 2009. 447 с.
44. Солдатенко В.Ф. Українська революція. Історичний нарис. Київ, 1999.
45. Толочко О.П. Київська Русь. Київ: Альтернативи, 1998. 352 с. Серія: Україна крізь віки. Т. 4.
46. Шаповал Ю. Україна 20–50-х років: сторінки ненаписаної історії. Київ: Наук.думка, 1993. 232 с.
47. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. Київ, 1990 - 1993. Т.1-3.
48. Яковенко Н.М. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., переробл. та розширене. Київ: Критика, 2005. 584 с.

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Фахове вступне випробування для вступників освітнього ступеня магістр на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, ступеня магістра) проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle.

Бал фахового вступного випробування визначається як сума балів, одержаних за вирішення 60 тестових завдань. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів.

Загальна оцінка за виконання фахового вступного випробування виставляється системою Moodle за 12-бальною шкалою за заданою формулою, після чого автоматично переводиться у 200-бальну шкалу відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1 Переведення бала за виконання завдань фахового вступного випробування, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200 балів

1	100
1,1	100
1,2	100
1,3	100
1,4	100
1,5	100
1,6	100
1,7	100
1,8	100
1,9	100
2	100
2,1	101
2,2	102
2,3	103
2,4	104
2,5	105
2,6	106
2,7	107
2,8	108
2,9	109
3	110
3,1	111
3,2	112
3,3	113
3,4	114
3,5	115
3,6	116
3,7	117
3,8	118
3,9	119

4	120
4,1	121
4,2	122
4,3	123
4,4	124
4,5	125
4,6	126
4,7	127
4,8	128
4,9	129
5	130
5,1	131
5,2	132
5,3	133
5,4	134
5,5	135
5,6	136
5,7	137
5,8	138
5,9	139
6	140
6,1	141
6,2	142
6,3	143
6,4	144
6,5	145
6,6	146
6,7	147
6,8	148
6,9	149
7	150
7,1	151
7,2	152
7,3	153
7,4	154
7,5	155
7,6	156
7,7	157
7,8	158
7,9	159

8	160
8,1	161
8,2	162
8,3	163
8,4	164
8,5	165
8,6	166
8,7	167
8,8	168
8,9	169
9	170
9,1	171
9,2	172
9,3	173
9,4	174
9,5	175
9,6	176
9,7	177
9,8	178
9,9	179
10	180
10,1	181
10,2	182
10,3	183
10,4	184
10,5	185
10,6	186
10,7	187
10,8	188
10,9	189
11	190
11,1	191
11,2	192
11,3	193
11,4	194
11,5	195
11,6	196
11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	200

Вступник допускається до участі у конкурсі, якщо оцінка за виконання завдань фахового вступного випробування складає 100 балів і більше за 200-бальною шкалою оцінювання.

Якщо результат складання фахового вступного випробування вступника становить менше 100 балів, то він не допускається до участі у конкурсному відборі.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання фахового вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення фахового вступного випробування;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.